

Національний
банк України

Щомісячний макроекономічний та монетарний огляд

грудень 2023 року

Департамент монетарної політики та
економічного аналізу

Головне

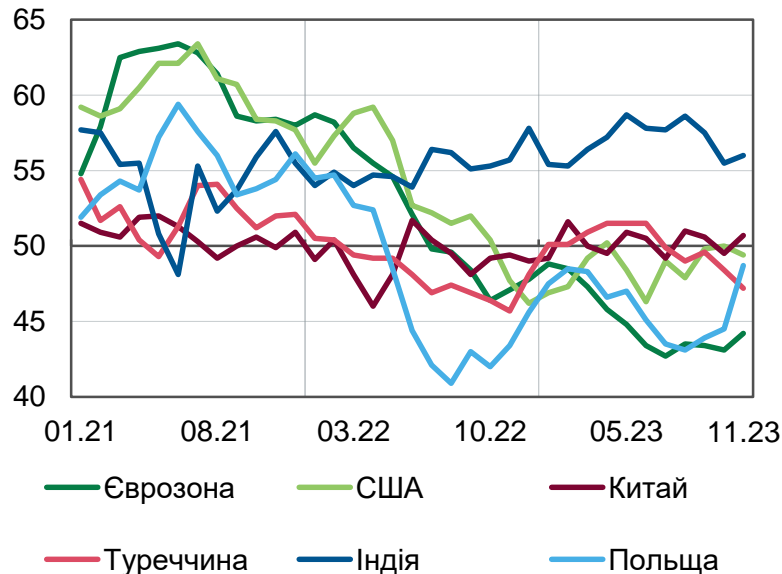
- **Зростання економік країн – ОТП України було млявим. Інфляція знижувалася, але фундаментальний тиск залишався стійким.** Ціни на енергоносії рухалися різноспрямовано під впливом чинників пропозиції. Посилюються очікування щодо більш раннього зниження ставок провідними ЦБ. ЦБ країн ЕМ сповільнюють пом'якшення монетарної політики
- **Споживча інфляція в Україні далі стрімко сповільнювалася** (загальна – до 5.3% р/р, базова – до 6.8% р/р у жовтні) насамперед завдяки подальшому розширенню пропозиції продуктів харчування та збереженню стійкої ситуації на валютному ринку. Останнє разом з поліпшенням очікувань послаблювало і фундаментальний інфляційний тиск. За оцінками НБУ, інфляція продовжить помірне зниження й в листопаді
- У листопаді висока врожайність пізніх культур та швидші жнива підтримували с/г, стійкий споживчий попит – роздрібну торгівлю, продовження роботи тимчасового морського коридору та активізація залізничних перевезень – сферу транспорту, а оборонні замовлення – промисловість
- **Активність на ринку праці сезонно сповільнювалася.** Значні регіональні та професійні диспропорції підживлюють відновлення зростання зарплат у приватному секторі, а в реальному вимірі – завдяки сповільненню інфляції. Вимушені переселенці, як ВПО, так і мігранти за кордоном, надалі поступово адаптуються на нових місцях проживання
- **Під кінець року дефіцит державного бюджету традиційно розширювався.** Основним джерелом фінансування дефіциту залишалася міжнародна допомога, проте внутрішній ринок запозичень поживався завдяки привабливій дохідності ОВДП
- У жовтні **сальдо торгівлі товарами та поточного рахунку залишалися практично на рівні попередніх місяців** завдяки нарощуванню експортних поставок зернових морем, а також стійким переказам та міжнародній підтримці. Попри тимчасове зростання попиту на валюту в жовтні, **резерви залишилися на високому рівні** – 39 млрд дол. на кінець жовтня та 38.8 млрд дол. на кінець листопада
- **Після зміни курсового режиму ситуація на валютному ринку залишалася контрольованою.** Як і аносувалося, НБУ компенсував структурний дефіцит валюти на ринку, даючи змогу обмінному курсу рухатися в обох напрямках під впливом ситуативної кон'юнктури на ринку. За результатами листопада обмінний курс гривні до долара США в середньому зміцнився, а обсяг інтервенцій зменшився. **Дохідність гривневих активів залишається привабливою на тлі поліпшення інфляційних очікувань, навіть за номінального зниження ставок**

Зовнішнє середовище

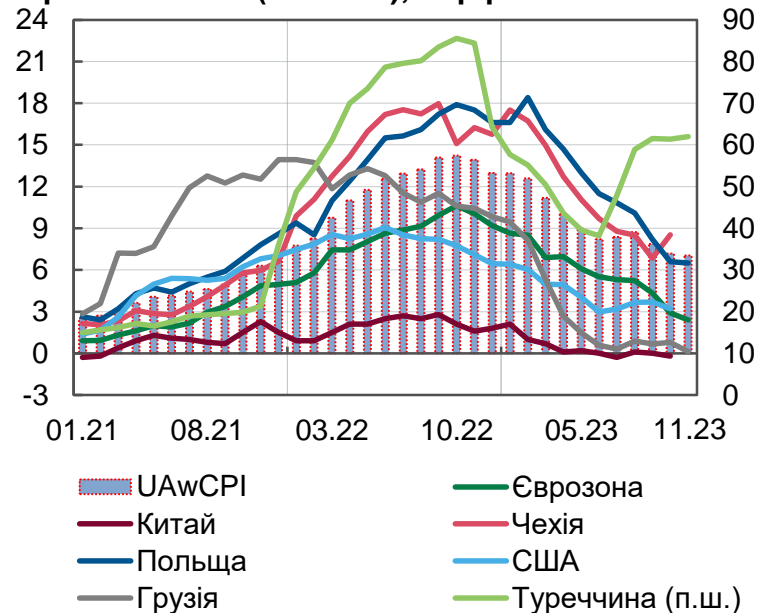
Зростання економік країн – ОТП України було млявим. Інфляція знижувалася, але фундаментальний тиск залишався стійким

PMI обробної промисловості окремих країн

Джерело: S&P Global.

ІСЦ в окремих країнах і середньозважена інфляція в країнах – ОТП (UAWCPI), % p/p

Джерело: національні статистичні агенції, розрахунки НБУ.

- Випереджаючі індикатори свідчили про повільніше зниження і випуску, і нових замовлень, проте наявність невиконаних замовлень попередніх періодів стримуватиме промисловість від глибшого падіння
- З огляду на слабкість попиту підприємства скорочували зайнятість третій місяць поспіль
- Зростання виробничих витрат і відпускних цін у промисловості сповільнилося, натомість стійкість сектору послуг підживлювала інфляційний тиск. Відповідно, попри подальше зниження інфляції в країнах – ОТП України (UAWCPI), фундаментальний тиск на ціни залишався суттєвим

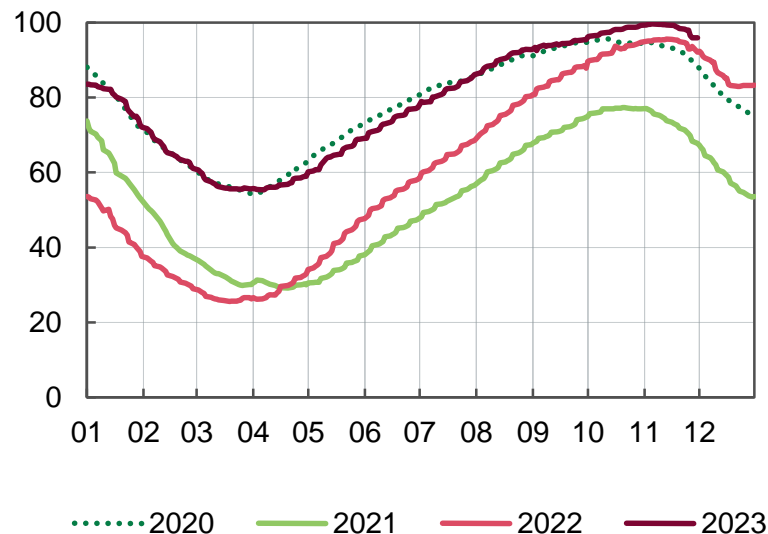
Ціни на енергоносії рухалися різноспрямовано під впливом чинників пропозиції

Світові ціни на нафту Brent (дол./бар.) та природний газ TTF (дол./тис.м³)

Джерело: Refinitiv.

Рівень заповнення газових сховищ у ЄС у відповідному році, %

Джерело: Refinitiv.

- Світові ціни на нафту поволі знижувалися через зменшення побоювань щодо подальшої ескалації на Близькому Сході, нарощування пропозиції країнами поза ОПЕК+ та Іраном. Це компенсувало скорочення видобутку в межах угоди ОПЕК+ і додаткові обмеження Саудівської Аравії та Росії. На тлі сповільнення світового попиту це зумовило накопичення запасів нафти, зокрема у США
- Натомість ціни на газ у Європі скоригувалися після падіння наприкінці жовтня. Попри збереження теплої погоди протягом майже усього листопада, що стримувало скорочення запасів у Європі (сховища заповнені на 95.3%), ризики перебоїв у постачанні та активізація імпорту скрапленого природного газу країнами Азії зумовили зростання цін

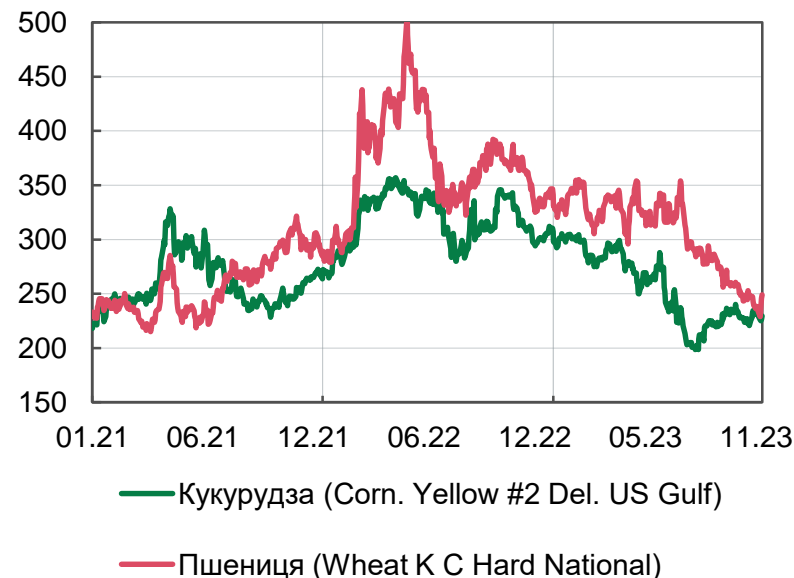
Ціни на сталь зростали у сподіванні на економічні стимули Китаю, тоді як ціни на зернові залишались волатильними

Світові ціни на сталь та залізну руду, дол./т

Джерело: Refinitiv, Delphica.

Світові ціни на пшеницю та кукурудзу, дол./т

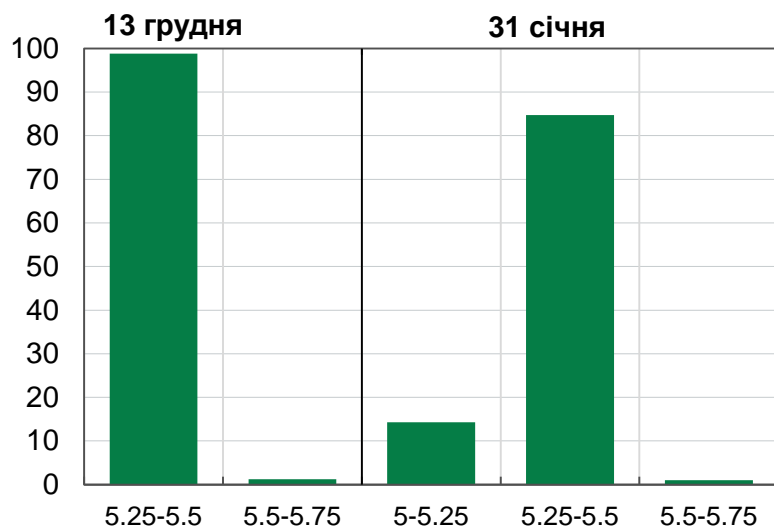

Джерело: Refinitiv.

- Сталь і залізна руда дорожчали завдяки активізації Китаєм заходів зі стабілізації ринку нерухомості, що підживлювало очікування поліпшення попиту. Накопичення запасів сировини на зимовий період в умовах низької рентабельності сталевиробників надавало підтримку цінам
- Ціни на пшеницю переважно знижувалися з огляду на слабкий попит і достатні обсяги пропозиції зі США та країн Чорноморського регіону. Однак наприкінці місяця вони скоригувалися через поживлення попиту з країн Азії, зокрема Китаю, та очікуване погіршення врожаю в Австралії. Водночас ціни на кукурудзу коливалися у вузьких межах під впливом змін погодних умов у Бразилії та експортної конкуренції зі США на тлі рекордного врожаю

Зростають очікування щодо більш раннього зниження ставок провідними ЦБ на тлі послаблення інфляційного тиску

Очікуваний рівень цільового діапазону ставки ФРС на відповідному засіданні, % ймовірності

Джерело: CME FedWatch Tool, станом на 01.12.2023.

Дохідність 10-річних державних облигацій США та країн ЕМ* у національній валюті, %

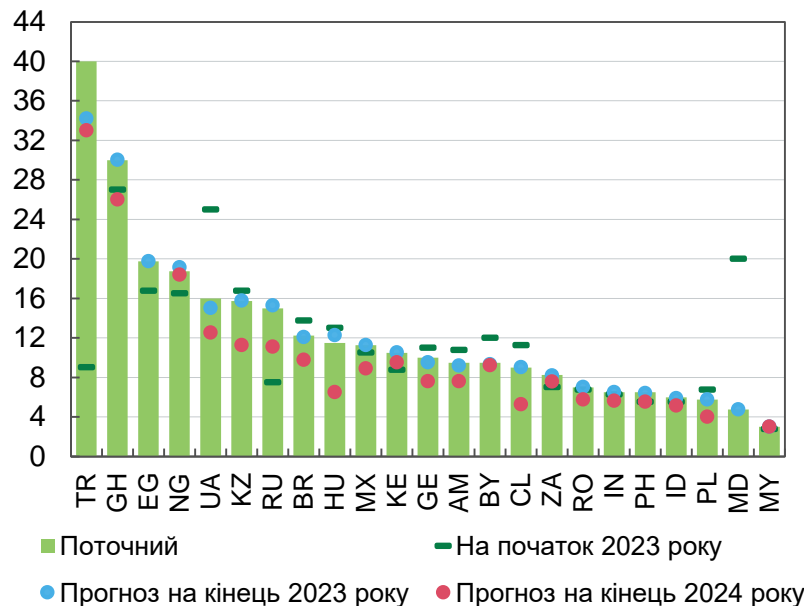
* ЕМ – 18 країн (включно з ЦСЄ)

Джерело: Bloomberg.

- **ФРС та ЄЦБ** залишили ставки без змін, проте не виключили можливості подальшого їх підвищення. Фінансові ринки сприйняли рішення як сигнал, що цикл монетарного посилення завершено та очікують зниження ставок ФРС у березні 2024 року, ЄЦБ – у квітні. Водночас представники ЦБ вважають обговорення пом'якшення політики передчасним. Однак помітною є зміна тону риторики представників ФРС на більш “голубиний”
- На тлі зростання ринкових очікувань щодо швидшого наближення періоду скорочення ставок **світові фінансові умови дещо пом'якшилися**. Дохідність казначейських облигацій США знизилася більш ніж на 50 б. п. у листопаді (найбільше місячне падіння за останні десять років)

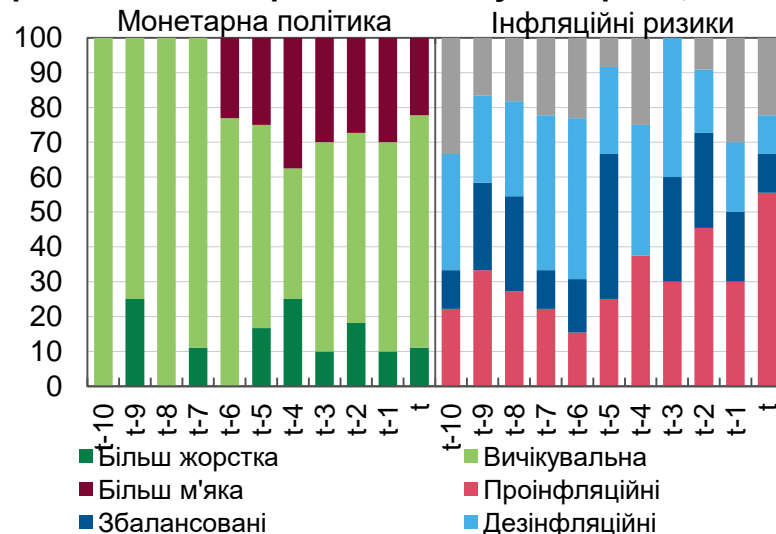
ЦБ країн ЕМ і далі пом'якшували монетарну політику, хоча й повільніше, ніж раніше

Ключові процентні ставки в окремих країнах ЕМ, %

Джерело: офіційні сторінки центральних банків, Focus Economics, Oxford Economics, станом на 30.11.2023.

Баланс настроїв ЦБ відповідно до пресрелізів рішень з монетарної політики у 2023 році*, % ЦБ

* t – засідання Листопад, t-1 – Жовтень, t-2 – Вересень, t-3 – Серпень, t-4 – Липень, t-5 – Червень, t-6 – Травень, t-7 – Квітень, t-8 – Березень, t-9 – Лютий, t-10 – Січень.
Джерело: офіційні сторінки центральних банків.

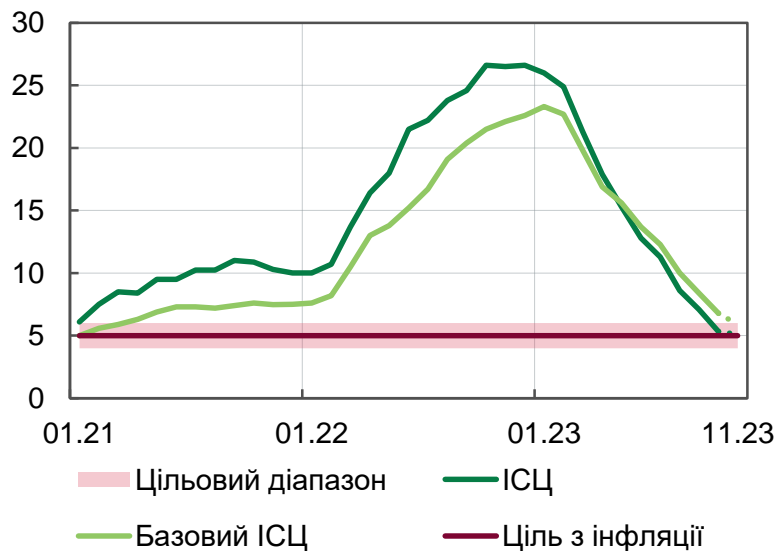
- ЦБ Угорщини, Чилі, Вірменії та Казахстану** сповільнили темпи монетарного пом'якшення, а останній розглядає застосування періодичних пауз у пом'якшенні для детального аналізу ризиків. **ЦБ Мексики**, можливо, незначно знизить ставку (один раз або двічі) до лютого / березня 2024 року (водночас має намір підтримувати жорстку монетарну політику протягом тривалого часу), **ЦБ ПАР** – у січні 2024 року. **ЦБ Китаю** допускає зниження нормативу обов'язкового резервування до кінця 2023 року, однак зниження процентної ставки, ймовірно, буде відкладено на 2024 рік
- Водночас **Банк Туреччини** у листопаді знову підвищив ставку (на 500 б. п., удвічі вищими темпами, ніж очікувалося), надалі сповільнить темпи монетарного посилення та завершить цикл підвищення “за короткий проміжок часу”, після чого зберігатиме політику жорсткою стільки, скільки буде потрібно

Україна: Інфляція

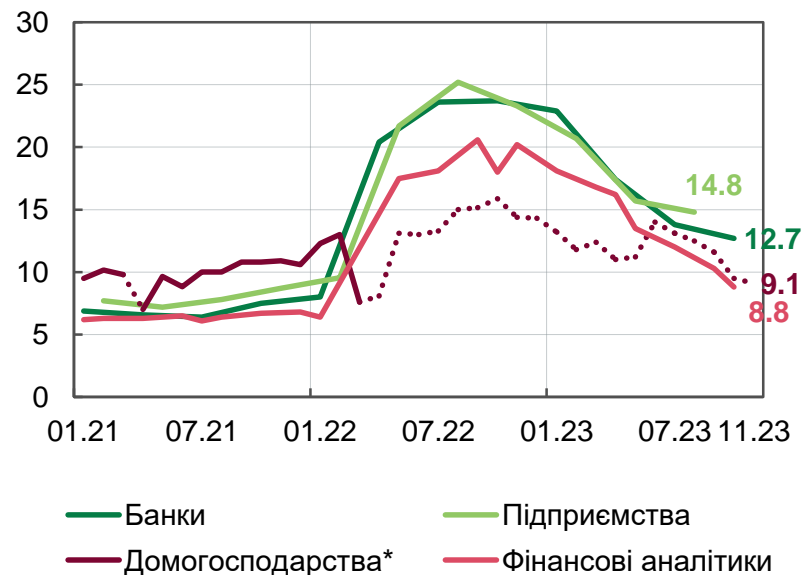
Споживча інфляція надалі стрімко сповільнювалася

Інфляція* та інфляційна ціль, % р/р

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Інфляційні очікування на наступні 12 місяців, %

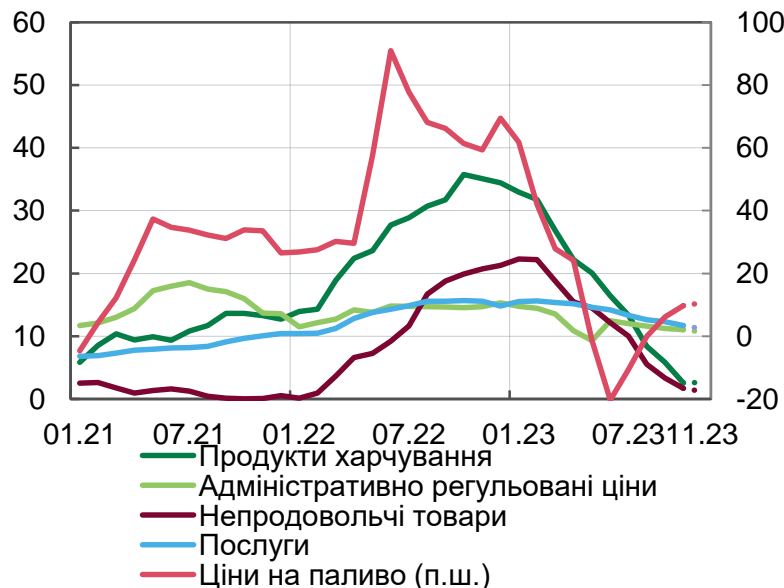

* Пунктирні лінії – зміна методу опитування на телефонне.
Джерело: НБУ, GfK Ukraine, Info Sapiens.

- Фактичні темпи зростання цін у жовтні відповідали траєкторії жовтневого прогнозу НБУ
- Інфляція надалі сповільнювалася завдяки подальшому розширенню пропозиції продуктів харчування, зокрема овочів та фруктів більшого, ніж очікувалося, врожаю
- Фундаментальний інфляційний тиск також знижувався у результаті поліпшення очікувань в умовах збереження курсової стійкості та зменшення тиску з боку витрат бізнесу
- За оцінками НБУ, інфляція помірно знижувалася й у листопаді

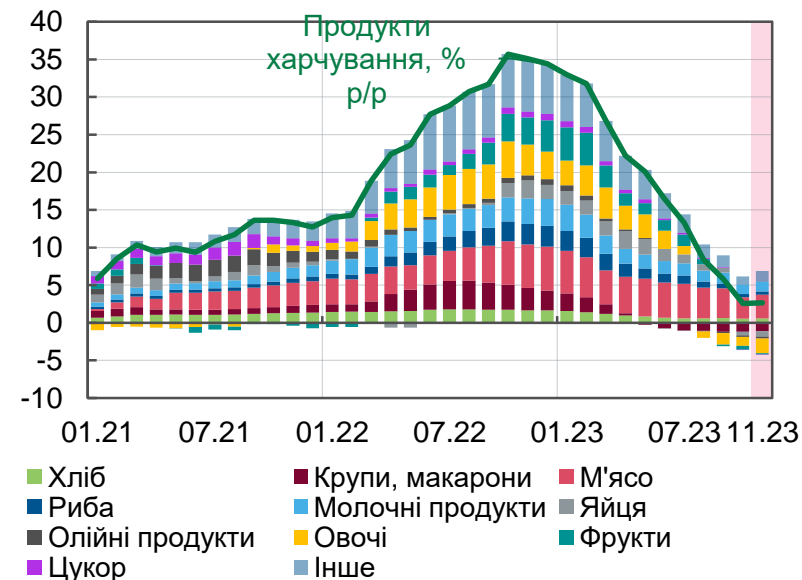
Темпи зростання цін на продукти харчування та непродовольчі товари знизилися

Окремі компоненти ІСЦ*, % р/р

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

Внески у зміну цін на продукти харчування*, в. п.

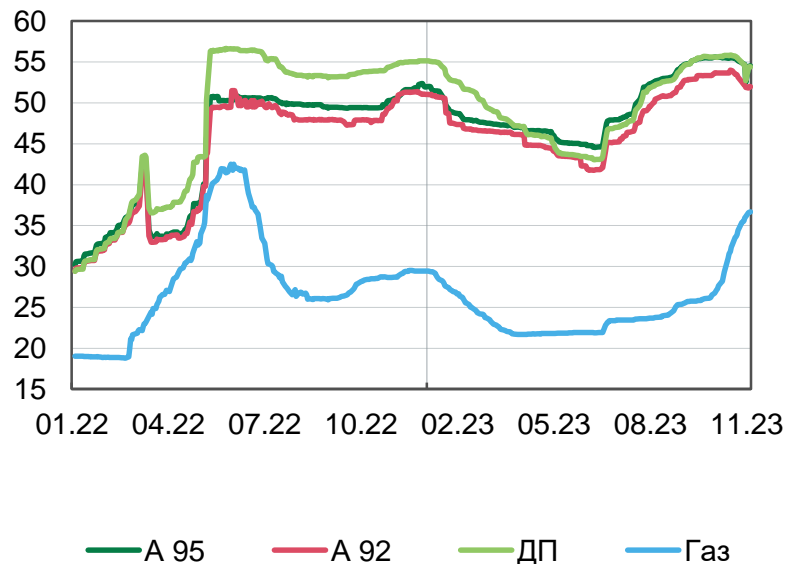

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

- Ціни на овочі залишалися нижчими, ніж торік, під впливом гарного врожаю завдяки сприятливим погодним умовам та нарощуванню обсягів виробництва в окремих регіонах. Також тривало здешевлення фруктів, передусім за рахунок цитрусових та екзотичних фруктів
- Дешевшали крупи та борошно через низькі експортні ціни та збільшення виробництва. Зменшення обсягів експорту соняшникової олії, окремих молочних та м'ясних продуктів, насамперед масла та курятини, зумовило сповільнення зростання цін на м'ясні, молочні та олійні продукти
- Темпи зростання цін на інші види продовольства, непродовольчі товари та послуги також знижувалися завдяки подальшому зменшенню тиску з боку витрат бізнесу в умовах поліпшення інфляційних та курсових очікувань

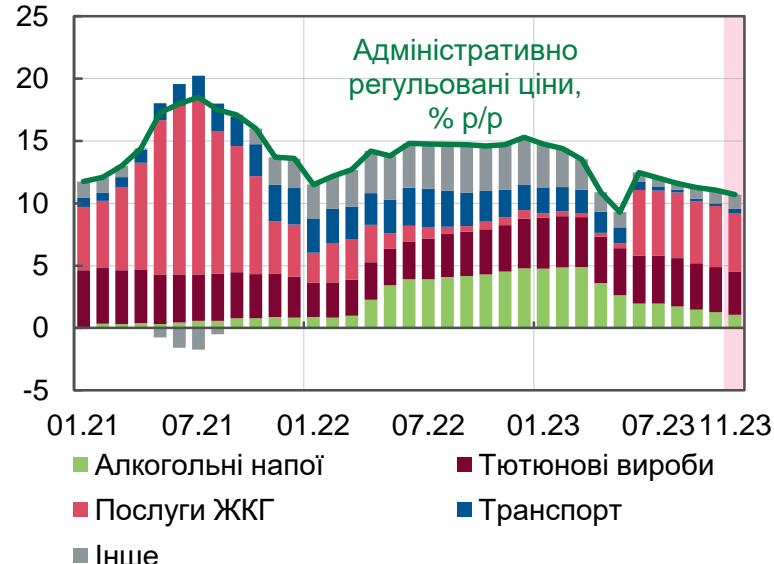
Ціни на пальне далі зростали, тоді як адміністративна складова інфляції пригальмувала

Ціни на пальне, грн/л

Джерело: minfin.com.ua, розрахунки НБУ.

Внески у зміну адміністративно регульованих цін, в. п.

* Листопад – за даними наукасту.
Джерело: ДССУ, розрахунки НБУ.

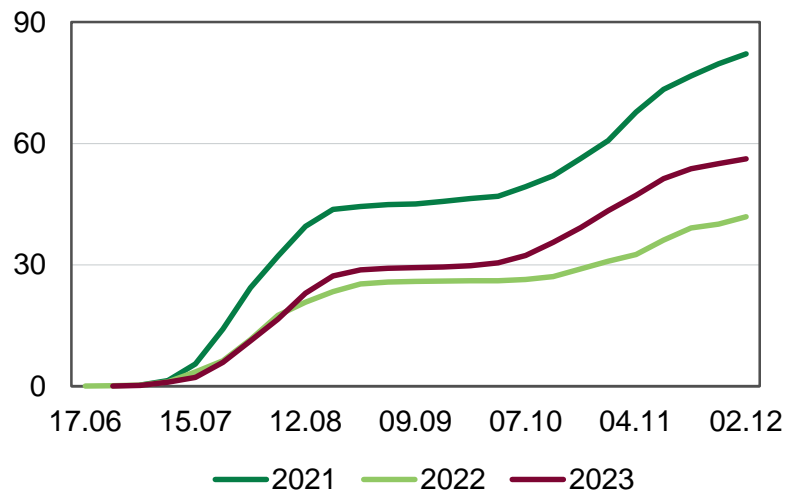
- Пальне в жовтні дорожчало вищими темпами на тлі зростання світових цін на нафту в попередні місяці та логістичних труднощів із перетином кордону. Останнє найбільше позначилося на вартості автомобільного газу, тоді як інші види палива навіть подешевшали наприкінці листопада, відображаючи відповідні тенденції на світовому ринку нафти
- Подорожчання алкогольних напоїв укотре пригальмувало завдяки повільнішому зростанню виробничих витрат на тлі тиску з боку тіньової пропозиції та відносній курсовій стабільності
- Стимував адміністративну інфляцію й мораторій на підвищення низки тарифів на житлово-комунальні послуги

Україна: Економічна активність

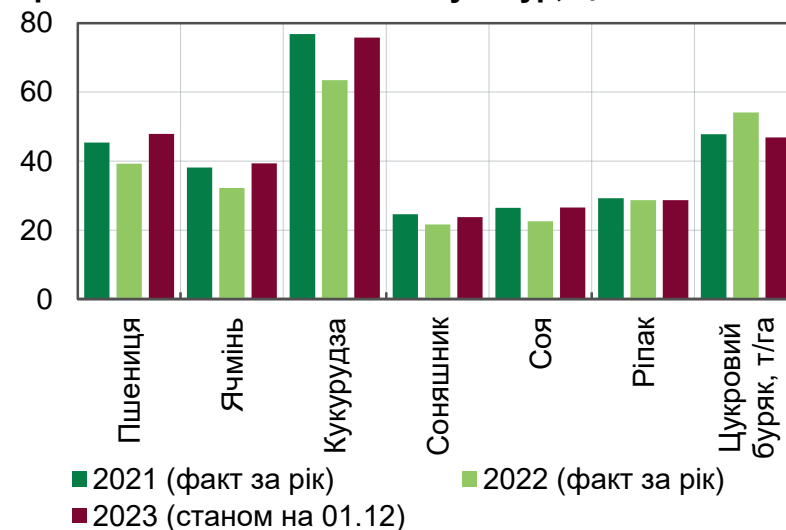
Жнива пізніх культур з їх високою врожайністю підтримували с/г і харчову переробку

Обсяги врожаю зернових та зернобобових, млн тон, кумулятивно

Джерело: МінАПК.

Урожайність основних с/г культур, ц/га

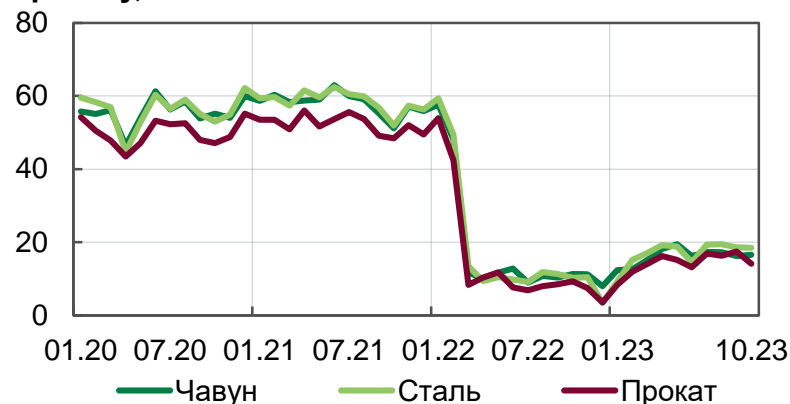

Джерело: МінАПК.

- Жнива пізніх культур завершуються. Завдяки високій врожайності та швидшим темпам збирання станом на 1 грудня 2023 року обсяги врожаю перевищували минулорічні показники на відповідну дату: сої – на 33%, соняшнику – на 21%, цукрових буряків – на 33%, кукурудзи – на 68%
- Проте через низьку рентабельність зернових, у тому числі внаслідок труднощів з експортом, у поточному сезоні очікується суттєве зростання експорту низки культур садівництва ([ЛОХИНИ](#), [замороженої малини](#) тощо)
- Крім більших врожаїв зернових та олійних, харчову промисловість підтримував успішний сезон цукроваріння. [Кількість працюючих підприємств з виробництва цукру](#) зростає на 24%, завантаженість була близькою до повної
- У м'ясопереробці спостерігалось [сезонне сповільнення](#) перед початком новорічних свят; натомість [молочну переробку](#) підтримував жвавий попит на молочні продукти з боку населення

Підготовка до зими та оборонні замовлення підтримали промисловість, а морські перевезення – транспорт

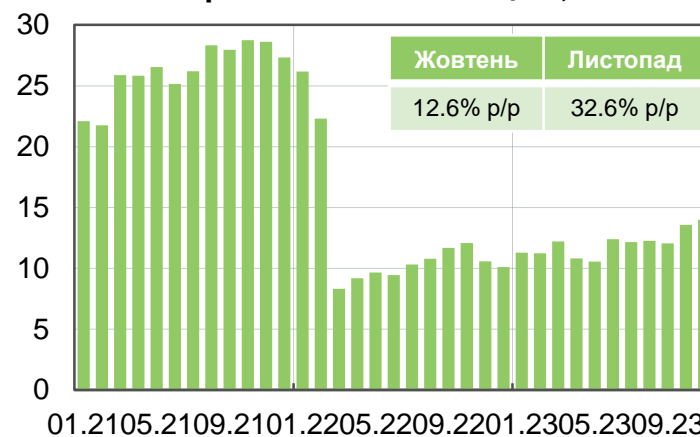
Середньодобове виробництво сталі, чавуну, прокату, тис. т

Джерело: Укрметалургпром.

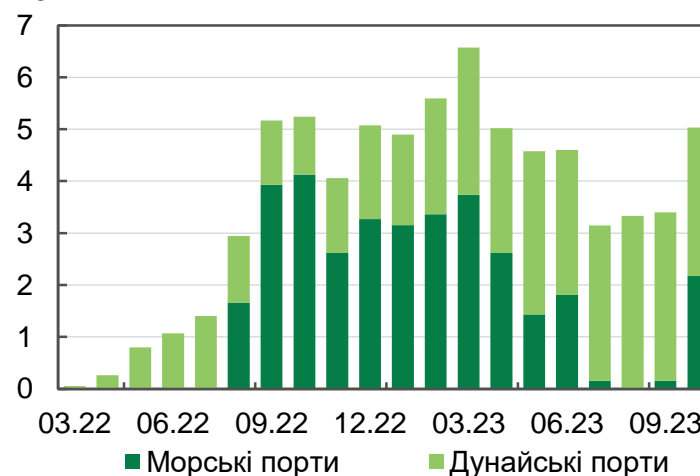
- На тлі початку опалювального сезону [запускалися нові](#) та [збільшувалася продуктивність наявних](#) свердловин газу; [зберігалися високі темпи](#) видобутку вугілля
- Машинобудування підтримували замовлення на обладнання з [боку добувних підприємств](#) та автобуси та спецтехніку [з боку місцевих громад, техніку](#) та [електроніку](#) з боку оборонного сектору
- Водночас замовлення з боку [вугледобувних](#) та [машинобудівних](#) підприємств підтримали металургію
- Робота тимчасового морського коридору підтримала транспортну галузь; на тлі спаду [автомобільних перевезень](#) унаслідок труднощів з перетином західних кордонів зросли [залізничні перевезення](#)

Вантажні перевезення залізницею, млн т

Джерело: ДССУ, Rail.insider, УЗ.

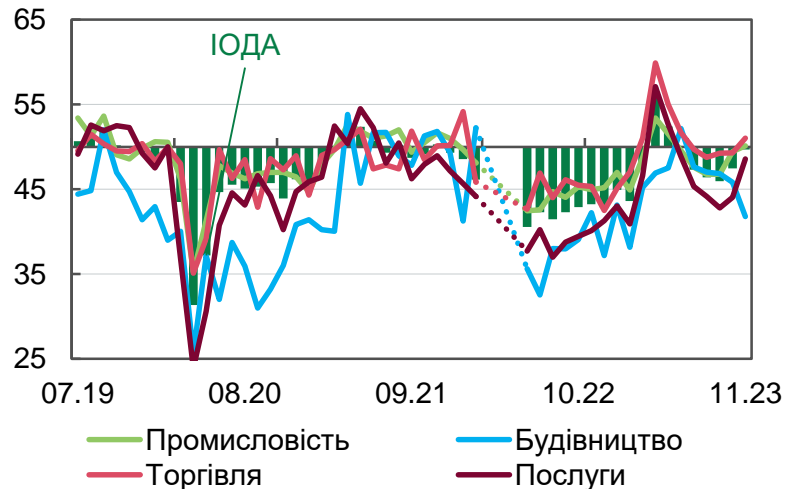
Обробка вантажів українськими портами, млн т

Джерело: АМПУ, МінАгро.

Пожвавлення споживчого попиту та відновлення роботи окремих іноземних мереж підтримали торгівлю в листопаді

Індекс очікувань ділової активності (ІОДА), с/с, п.

Опитування не проводилося з березня до травня 2022 року. Джерело: НБУ.

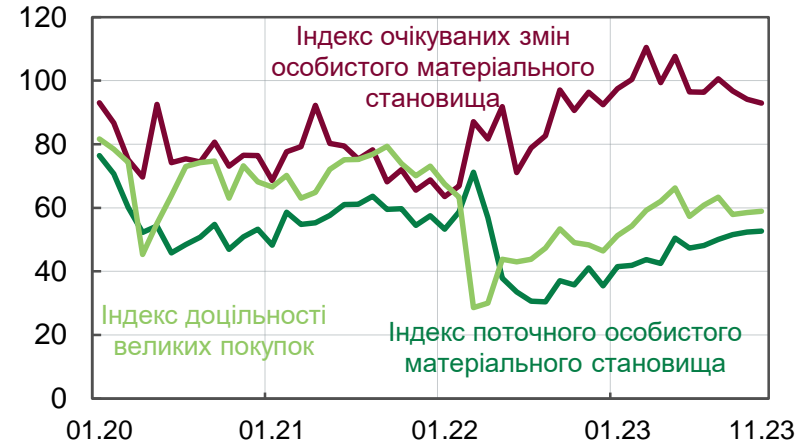
- У листопаді торгівля пожвавилася завдяки [зростанню споживчого попиту та відновленню роботи окремих іноземних мереж](#)
- Особливо [суттєве зростання спостерігалось в онлайн-сегменті](#)
- Цьогоріч також [значно зросли середній чек покупок за низкою напрямів торгівлі та частка реалізації українських товарів](#)
- Продажі нових легкових авто в листопаді [знизилися](#) на 6% м/м, зокрема через блокування кордону польськими перевізниками, проте все ще були на 74% більшими, ніж рік тому

Перша реєстрація легкових автомобілів, тис. од.

Джерело: Укравтопром.

Компоненти індексу споживчих настроїв, п.

З березня 2023 року метод опитування змінено з віч-на-віч на телефонні інтерв'ю.

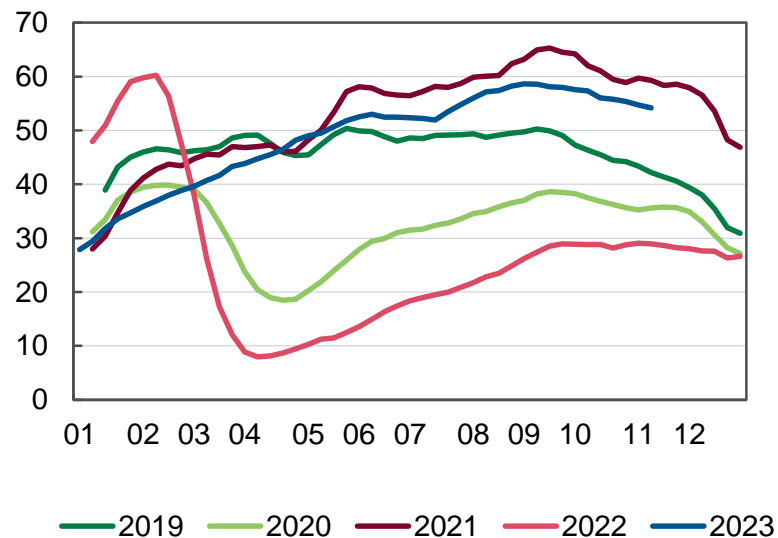
Джерело: Info Sapiens.

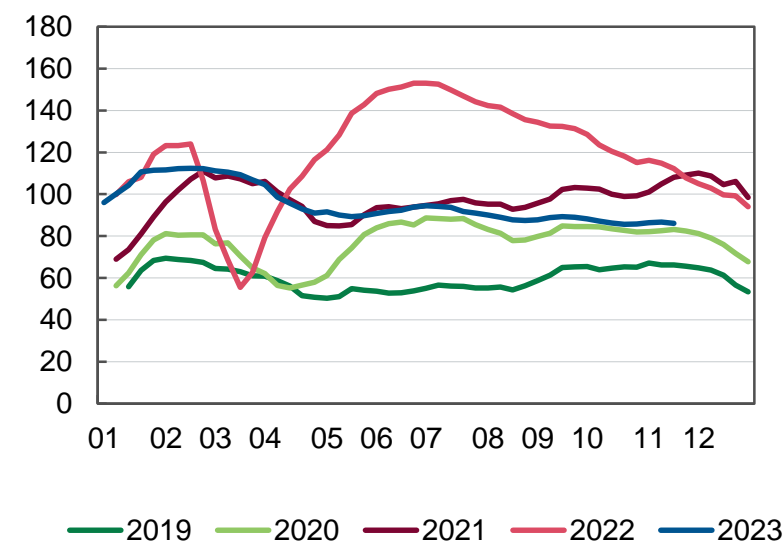
Україна: Ринок праці

Активність на ринку праці сезонно сповільнювалася

Кількість нових вакансій, чотиритижнева плинна, тис.

Кількість нових резюме, чотиритижнева плинна, тис.

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

Джерело: work.ua, розрахунки НБУ.

- Типово для наближення кінця року слабшала активність як пошукачів роботи, так і бізнесу з пошуку працівників
- Зберігалася значна диференціація попиту та пропозиції робочої сили як за регіонами, так і професійними групами. Так, у листопаді 2023 року у порівнянні з листопадом 2021 кількість вакансій у Харківській області була на 62% меншою, в Херсонській – на 83% (в цілому по Україні – на 10%). Кількість нових вакансій у таких професіях, як медицина, фармацевтика, роздрібна торгівля та освіта, все ще перевищувала рівень листопада 2021 року

Відновлення зростання реальних доходів ДГ тривало, зокрема через уповільнення інфляції

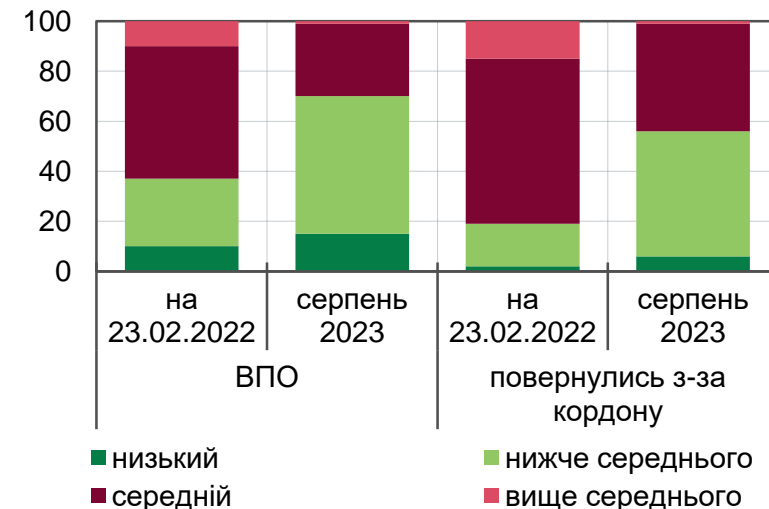
Непрямі показники для оцінки доходів населення в реальному вимірі*, % р/р

* Дефльовано на ІСЦ. ** ЄСВ приватного сектору розраховано як різниця між загальними обсягами ЄСВ та нарахуваннями на заробітну плату зі зведеного бюджету. Джерело: ДКСУ, розрахунки НБУ.

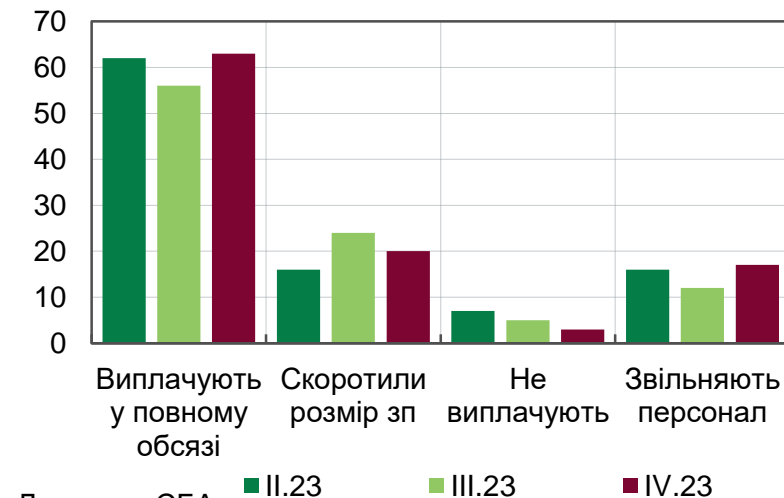
- Бюджетні виплати залишалися основним джерелом зростання доходів ДГ. Водночас згідно з непрямыми даними надалі зростали зарплати й у приватному секторі. Зокрема, [за опитуванням ЄБА](#), впродовж 2023 року 76% бізнесів підвищили зарплату, поліпшився і стан її виплати серед МСБ ([за опитуванням ЄБА](#))
- Проте, згідно з дослідженням Gradus, умови життя в українських родинах, особливо тих, які змушені були переїхати в межах країни або за кордон, суттєво погіршилися порівняно з довоєнним рівнем.

Рівень сімейного доходу, % відповідей серед жінок

Джерело: Gradus.

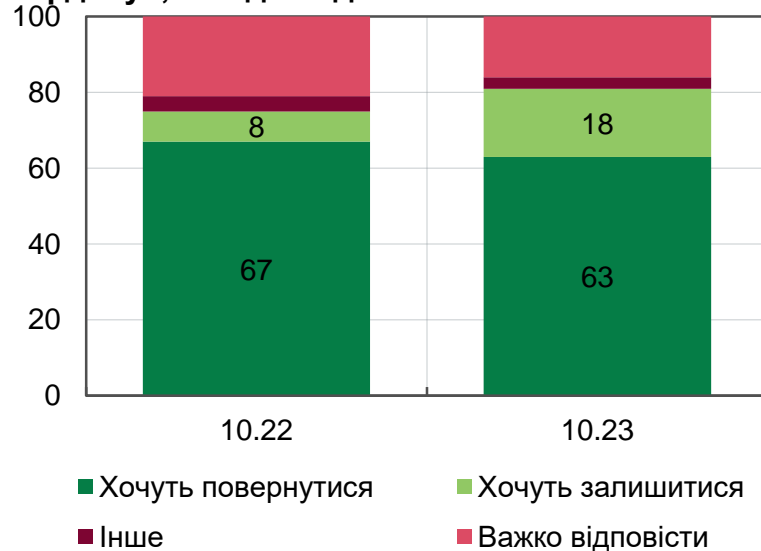
Стан виплати зарплат серед МСБ, % відповідей

Джерело: ЄБА.

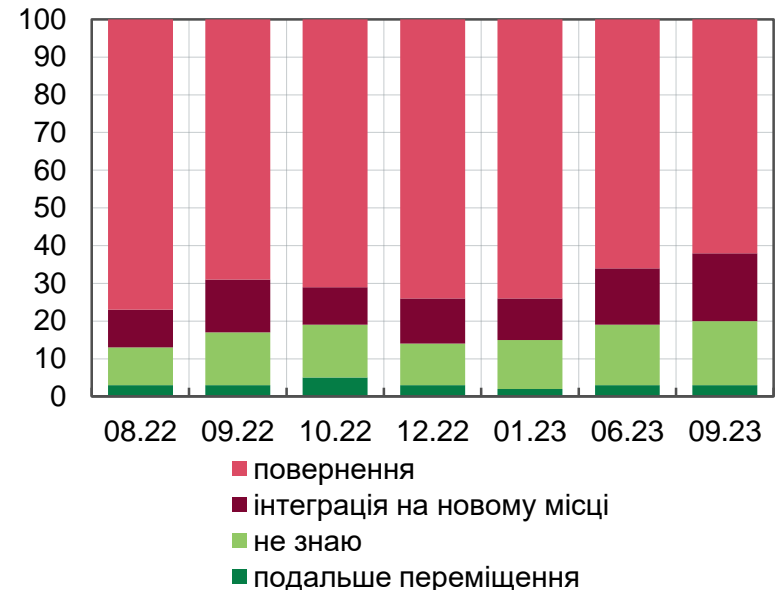
Вимушені переселенці, як ВПО, так і мігранти за кордоном, надалі поступово адаптуються на нових місцях проживання

Чи маєте Ви бажання повернутися в Україну з-за кордону?, % відповідей

Джерело: Gradus.

Середньотермінові плани ВПО, % відповідей

Джерело: MOM.

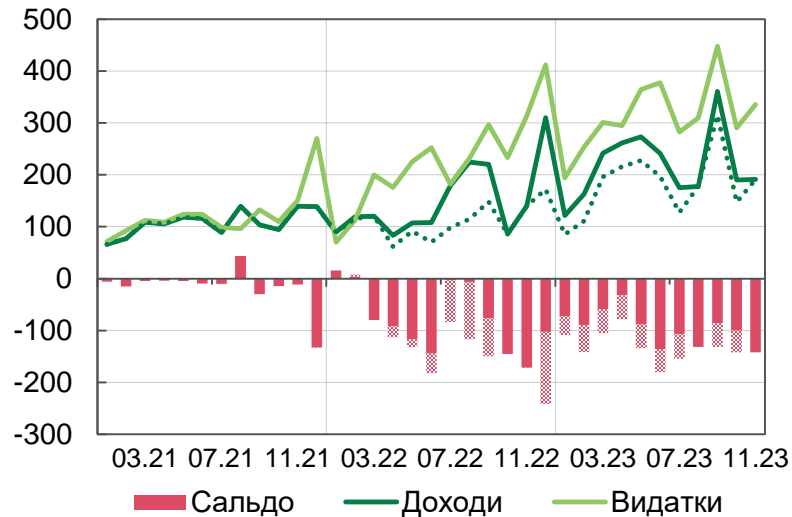
- За оцінкою MOM, наприкінці вересня 2023 року в Україні було 3.7 млн ВПО. Майже половина ВПО – з Донецької (24%) та Харківської (22%) областей. У 47% ВПО пошкоджене або зруйноване житло
- За рік зросла частка ВПО, які інтегрувалися на новому місці проживання. Відповідно плани щодо повернення дещо послабилися, хоча й досі переважають. Найбільша частка ВПО, які планують залишатися на поточному місці, проживають у м. Київ та в Запорізькій області
- Кількість мігрантів за межами України впродовж листопада незначно зросла – до 6.3 млн осіб, за оцінкою ООН (порівняно із 6.2 млн осіб наприкінці жовтня). Незначне зростання напередодні зими було очікуваним
- Згідно з опитуванням Gradus у жовтні 2023 року, більшість мігрантів (62%) адаптувалась у країні перебування. Частка тих, хто планує залишитися, зросла до 18% (з 8% у жовтні 2022 року)
- Кількість тих, хто планує повернутися, все ще висока, хоч і дещо скоротилася (до 63% з 67% у жовтні 2022 року)

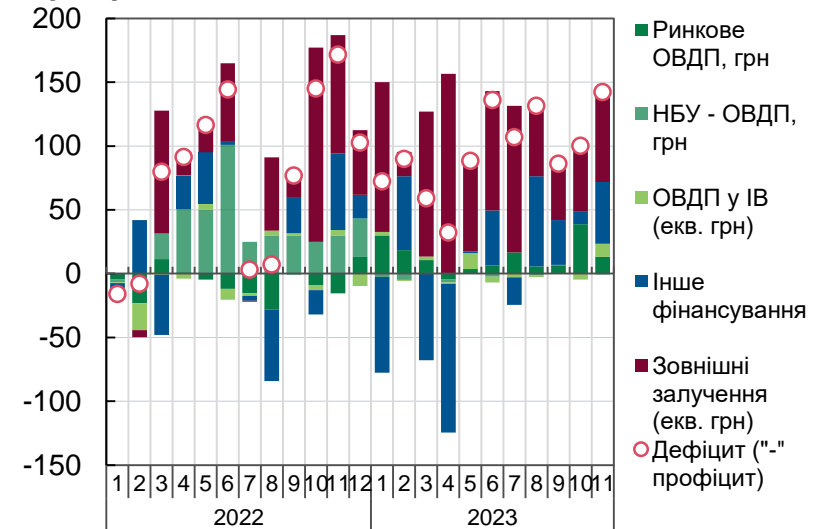
Україна: Фіскальний сектор

Наприкінці року дефіцит бюджету традиційно розширюється

Основні показники державного бюджету* (помісячно), млрд грн

Фінансування** дефіциту державного бюджету, млрд грн

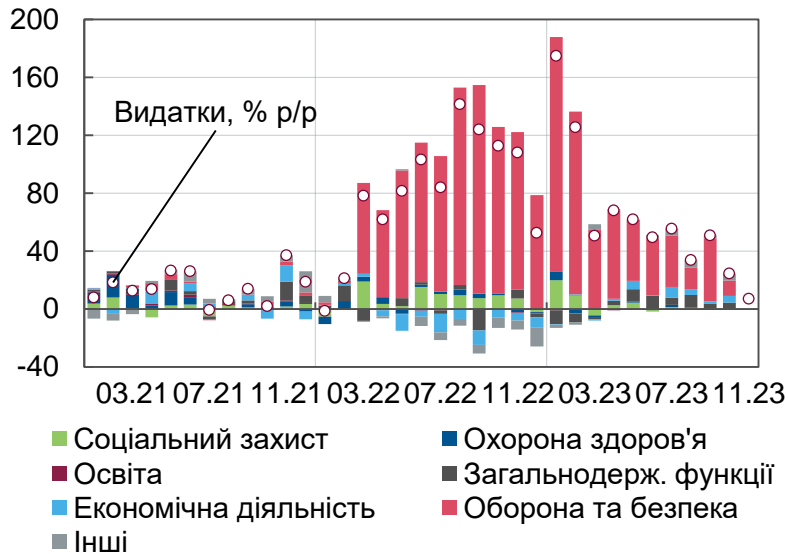
* Пунктиром та візерунковою заливкою відображено відповідні показники без урахування грантів. Сальдо з урахуванням кредитування. ** Чисті залучення. Інше фінансування – активні операції (зокрема включає зміну обсягів бюджетних коштів) та приватизація.

Листопад – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки. Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

- У жовтні-листопаді дефіцит державного бюджету без урахування грантів у доходах розширювався. У січні – листопаді 2023 року дефіцит перевищив 1450 млрд грн ([1045](#) млрд грн з урахуванням грантів)
- Бюджетні потреби, як і раніше, передусім профінансовано за рахунок міжнародної допомоги (майже 37.4 млрд дол. з початку року, з яких понад 4.7 млрд дол. США отримано в жовтні-листопаді)
- Водночас поживавився й внутрішній ринок запозичень. Зокрема, залучені обсяги від розміщення ОВДП у гривні перевищили обсяги перших місяців 2023 року (коли було впроваджено бенчмарк-ОВДП для виконання нормативів обов'язкових резервів). Поживавленню ринку сприяла приваблива дохідність державних паперів

Зростання видатків істотно сповільнилося

Внески в річну зміну видатків* державного бюджету, в. п. (функціональна класифікація)

Видатки державного бюджету, (економічна класифікація), млрд грн

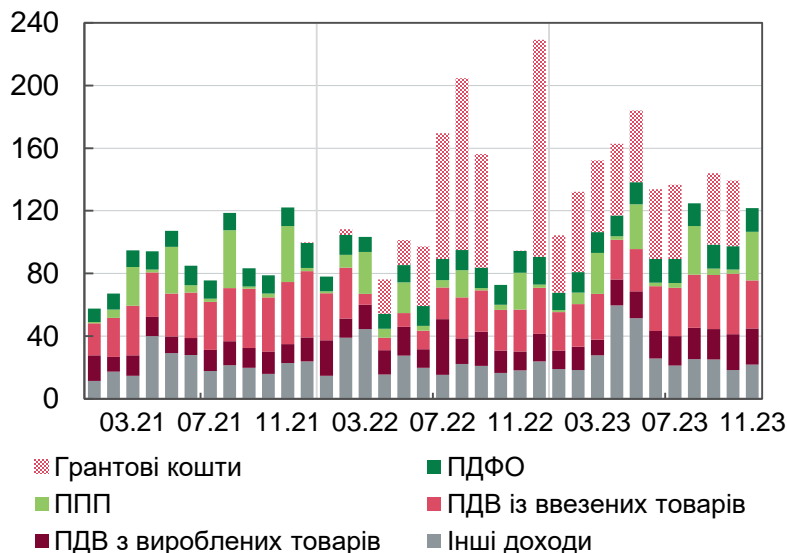

* Листопад – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

- Після рекордних видатків державного бюджету у вересні, їх обсяги та темпи зростання у жовтні-листопаді істотно зменшилися, що, зокрема, може відобразити менші обсяги підтримки від партнерів
- Проте сфери оборони і безпеки та соціального забезпечення (майже 66% та 14% видатків у січні – жовтні 2023 року відповідно) і надалі залишалися пріоритетними серед видатків
- Починаючи з липня поточного року капітальні видатки утримувалися суттєвими з огляду на реалізацію інфраструктурних проєктів та ремонтних робіт, а також необхідність підготовки до зимового періоду

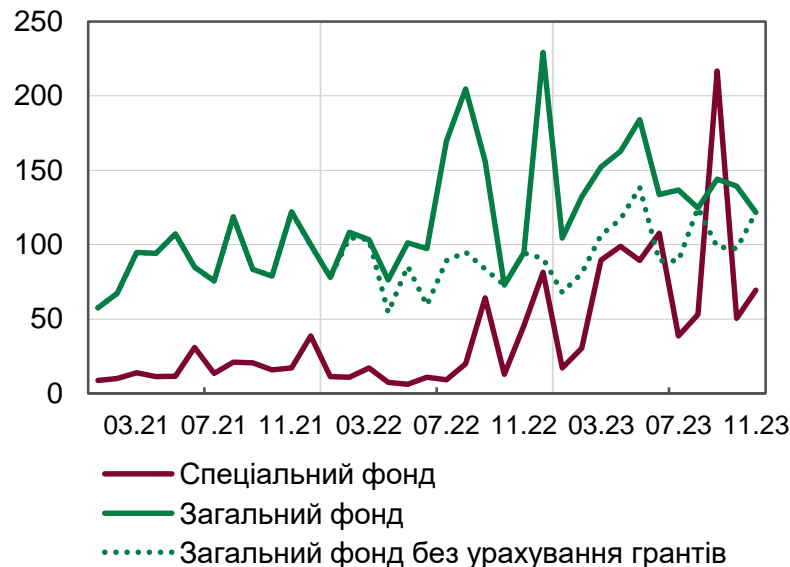
Стан доходів поліпшується

Доходи* загального фонду державного бюджету, млрд грн

* Листопад – оперативні дані із сайту МФУ та на їх основі розрахунки.
Джерело: ДКСУ, МФУ, розрахунки НБУ.

Доходи* державного бюджету, млрд грн

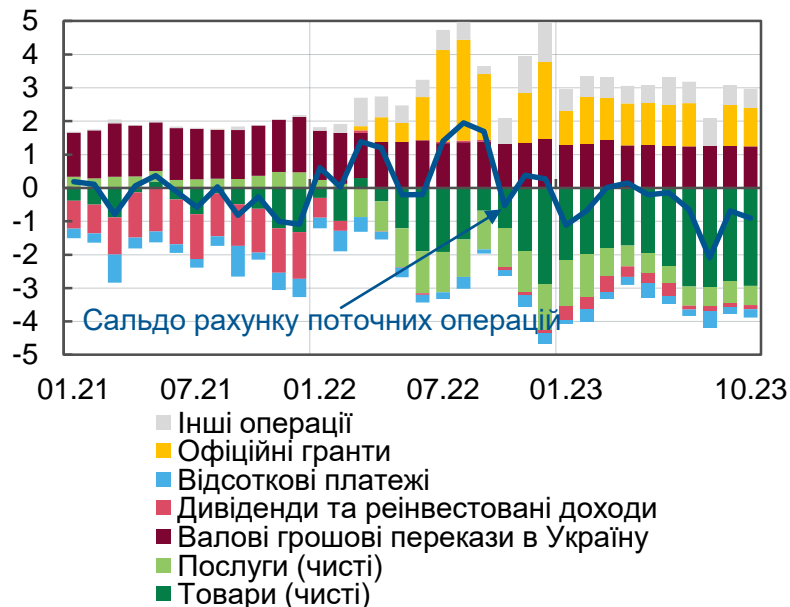
- Доходи (без урахування грантів) мали доволі високі темпи зростання (зокрема 36.7% р/р у листопаді) за рахунок як податкових, так і неподаткових надходжень
- Податкові надходження надалі зростали під впливом поживлення економічної діяльності та заходів з поліпшення адміністрування. Вагомими джерелами доходів залишаються насамперед ПДФО, податок на прибуток підприємств та акцизний податок з вироблених товарів (зокрема за рахунок тютюну та тютюнових виробів)
- Водночас збільшення доходів спеціального фонду в листопаді, ймовірно, пов'язано зі спрямуванням до нього "військового" ПДФО, що раніше зараховувався до місцевих бюджетів

Україна: Платіжний баланс

У жовтні розширення дефіциту ПР надалі стримувалося надходженнями міжнародних грантів та стійкими переказами

Сальдо рахунку поточних операцій, млрд дол.

Джерело: розрахунки НБУ.

Сальдо торгівлі товарами, млрд дол.

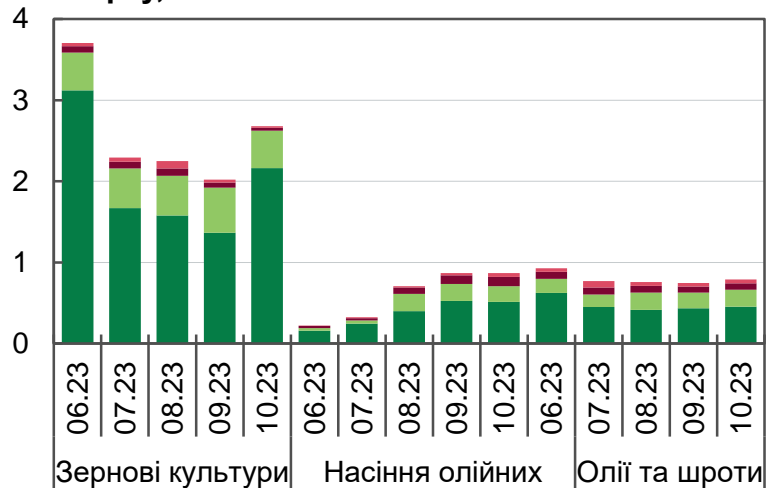

Джерело: розрахунки НБУ.

- У жовтні сальдо торгівлі товарами майже не змінилося. Обсяги імпорту залишалися високими, проте й експорт товарів залишився на рівні попередніх місяців завдяки нарощуванню експортних поставок зернових морем
- Крім того, дефіцит торгівлі послугами збузився серед іншого завдяки збільшенню експорту толінгових послуг та послуг повітряного транспорту
- Розширення дефіциту поточного рахунку також стримувалося надходженням чергового гранту від США та стійкими грошовими переказами

Експорт товарів був на рівні вересня: нарощування поставок зернових морем компенсувало падіння експорту продукції ГМК

Експорт окремої продукції АПК* за видами транспорту, млн т

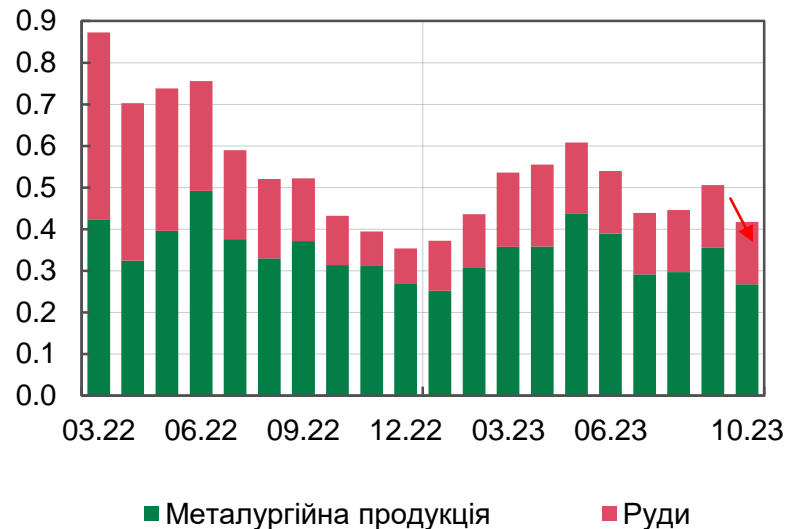

■ Порти ■ Залізничний ■ Автомобільний ■ Поромний

* Зернові культури, насіння олійних, соняшникова та соєва олії, олійні шроти.

Джерело: Мінагрополітики.

Експорт продукції ГМК, млрд дол.

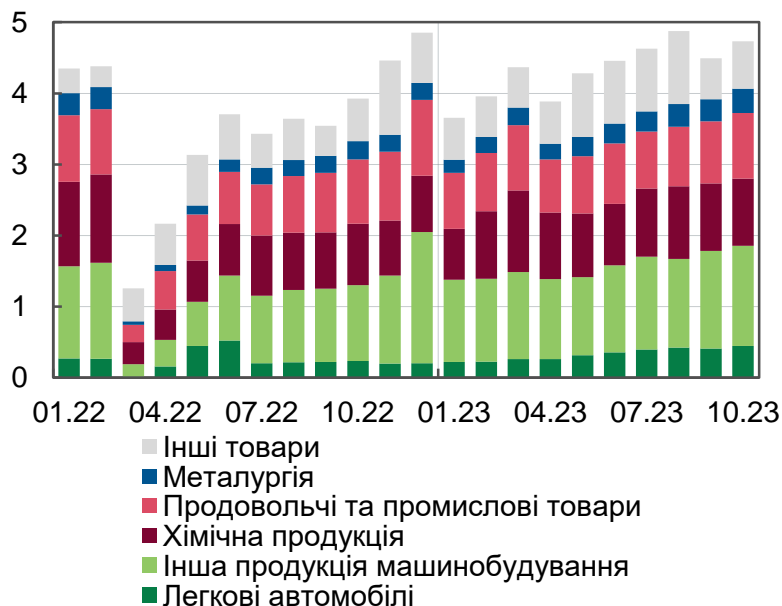

Джерело: НБУ.

- Експорт продовольства очікувано збільшився порівняно з вереснем передусім завдяки активізації відвантажень кукурудзи нового врожаю тимчасовим морським маршрутом. Певне вивільнення логістичних потужностей альтернативних видів транспорту також сприяло сезонному нарощуванню поставок продукції олійно-жирового комплексу та цукру
- Водночас експорт металургійної продукції скоротився внаслідок як звуження попиту на чавун з боку європейських металургів, так і зменшення внутрішнього виробництва прокату. Експорт залізної руди майже не змінився порівняно з попереднім місяцем: нарощування її поставок, забезпечене, зокрема, функціонуванням тимчасового морського маршруту, нівелювалося зниженням експортних цін

Імпорт товарів залишався високим через потреби оборонного сектору та поживлення попиту на машинобудівну продукцію

Неенергетичний імпорт, млрд дол.

Джерело: розрахунки НБУ.

Імпорт нафтопродуктів, абсолютна зміна порівняно з попереднім місяцем, млн дол.

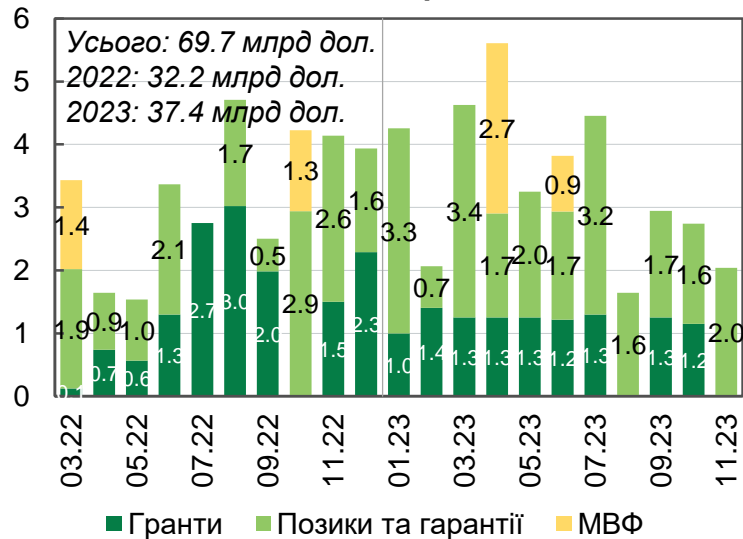

Джерело: ДМСУ, розрахунки НБУ.

- У жовтні значні потреби оборонного сектору, поживлення економічної активності та відновлення інфраструктури стимулювали зростання неенергетичного імпорту, зокрема окремого промислового обладнання та металургійної продукції. У межах підготовки до зими населення та бізнес активізували закупівлі устаткування для забезпечення енергоавтономності. Також тривало нарощування імпорту нових та вживаних автомобілів
- Імпорт продовольства зріс, зокрема за рахунок закупівель сезонних фруктів, водночас закупівлі промислових товарів дещо скоротилися після вересневого сплеску
- Енергетичний імпорт зменшився, у тому числі через запровадження нових правил розмитнення нафтопродуктів та автогазу, а також нижчу потребу в імпорті електроенергії

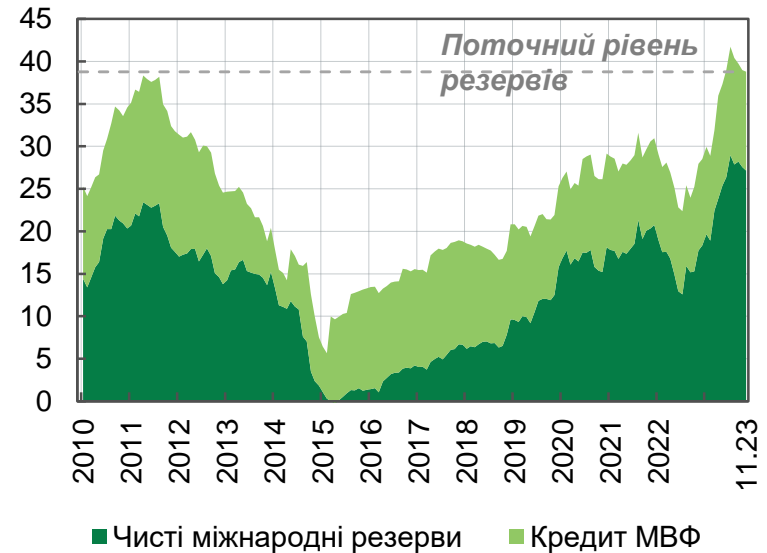
Резерви тримаються на високому рівні попри тимчасовий сплеск попиту на валюту в жовтні

Міжнародна фінансова допомога з початку повномасштабної війни, млрд дол.

Джерело: НБУ, дані з відкритих джерел, Мінфін.

Міжнародні резерви, млрд дол.

Джерело: НБУ.

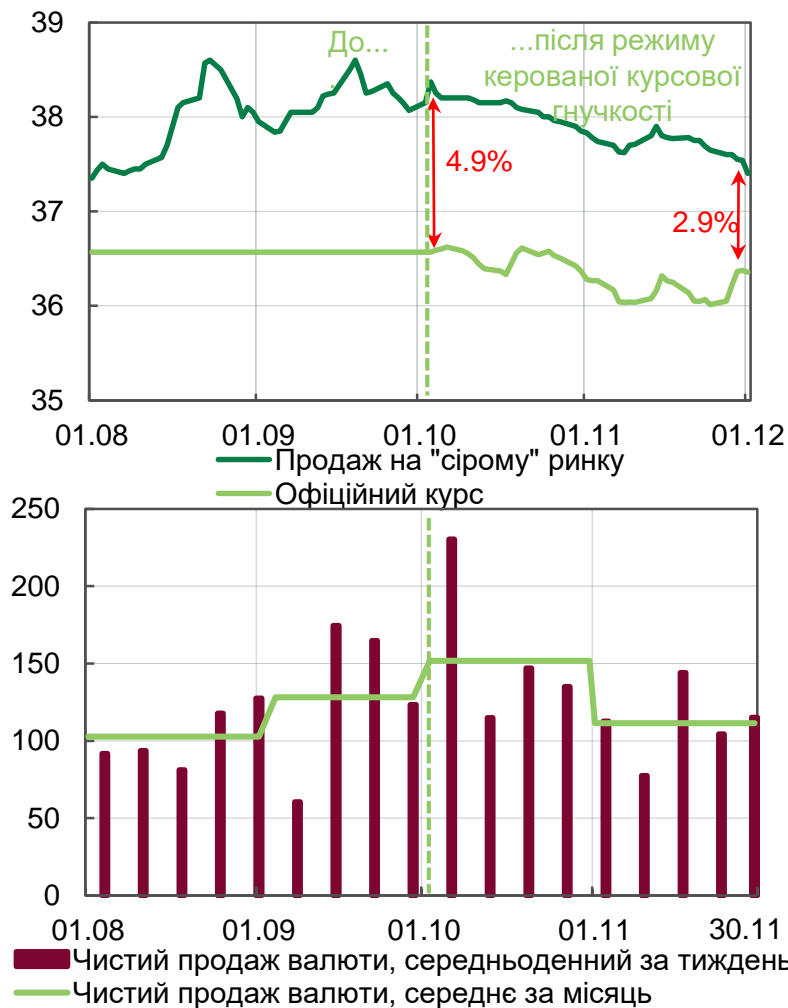
- У жовтні тимчасовий сплеск попиту на валюту на тлі інформаційного напруження, що супроводжувало перехід до режиму керованої гнучкості, зумовив збільшення інтервенцій НБУ на міжбанківському ринку. Уже в листопаді обсяг інтервенцій зменшився більш ніж на чверть порівняно з жовтнем
- Інтервенції НБУ для підтримки курсової стійкості та боргові виплати країни були значною мірою компенсовані надходженнями від міжнародних партнерів
- Попри незначне зниження, резерви залишалися на високому рівні – 38.8 млрд дол. на кінець листопада

Україна: Монетарний сектор

У листопаді обмінний курс гривні рухався в обох напрямках під впливом ситуативної кон'юнктури на ринку

Курси гривні до долара США та чистий продаж валюти*, млн дол.

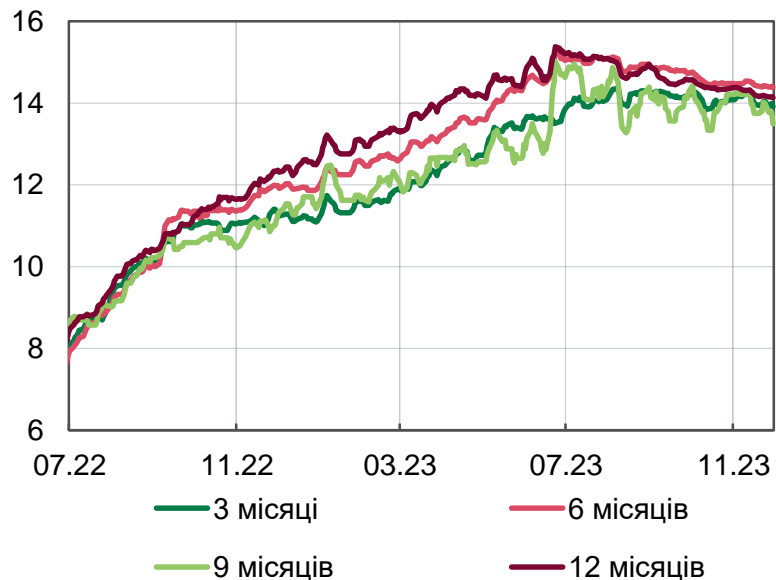
- Ситуація на валютному ринку залишалася контрольованою. НБУ й надалі балансував валютний ринок, компенсуючи структурний дефіцит валюти, проте давав змогу обмінному курсу рухатися як у бік зміцнення, так і послаблення під впливом зміни співвідношення попиту та пропозиції
- За підсумками листопада офіційний курс гривні до долара США практично не змінився порівняно з жовтнем, проте в середньому незначно зміцнився внаслідок:
 - вгамування занепокоєння бізнесу й населення та їх пристосування до нового режиму керованої гнучкості
 - сезонного продажу валюти для сплати податків
 - послаблення спекулятивних мотивів через невизначеність щодо майбутньої курсової динаміки
 - порівняно стійкої ситуації з експортом (завдяки значним поставкам зернових альтернативним морським шляхом) попри блокаду кордонів та зменшення імпорту
- Під впливом цих чинників зменшилися й обсяги інтервенцій НБУ, хоча вони й залишалися значними, відображаючи потребу в задоволенні структурного дефіциту валюти. НБУ і надалі залишатиметься вагомим гравцем на валютному ринку
- З огляду на стійку ситуацію на ринку НБУ продовжив [пом'якшувати](#) валютні обмеження

* На дату укладання угоди.

Джерело: НБУ, відкриті джерела.

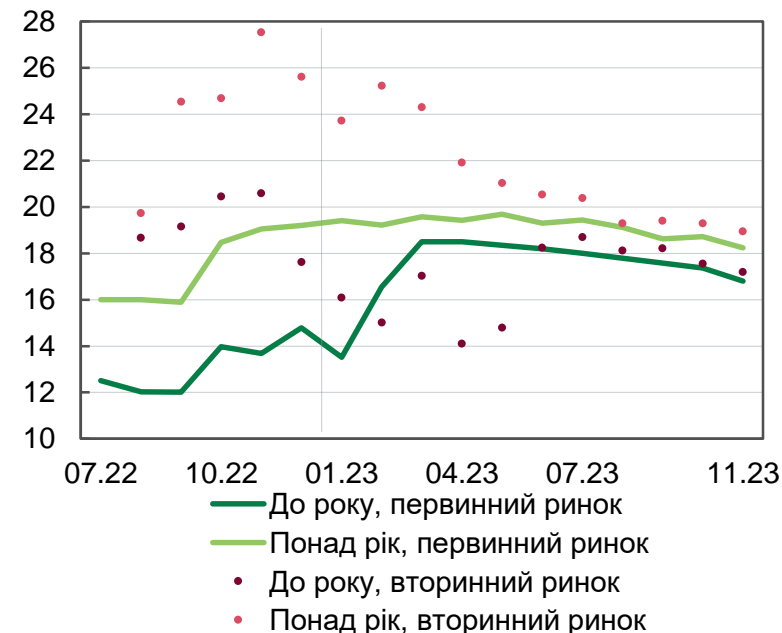
Дохідність гривневих інструментів залишається привабливою

Український індекс ставок за депозитами фізичних осіб*, %

* 5-денна ковзна середня.
Джерело: Thomson Reuters.

Дохідність гривневих ОВДП, % річних

Джерело: НБУ.

- Номінальні ставки за строковими депозитами та ОВДП знижувалися відносно повільно, а в реальному вимірі навіть дещо зросли на тлі поліпшення інфляційних очікувань
- Перспектива подальшого зниження номінальних ставок стимулювала попит на гривневі активи
- У результаті строкові депозити населення надалі зростали. Також зберігався інтерес до ОВДП, зокрема серед фізичних осіб